

3049. Pravilnik o varnosti zamrznjenih živil

Na podlagi četrtega odstavka 3. člena zakona o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilo (Uradni list RS, št. 52/00 in 42/02) izdaja minister za zdravje

P R A V I L N I K

o varnosti zamrznjenih živil (63/02)

in

P R A V I L N I K

o spremembah in dopolnitvah pravilnika o varnosti zamrznjenih živil (117/02)

1. člen

Ta pravilnik določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati hitro zamrznjena živila, namenjena končnemu potrošniku, restavracijam, bolnišnicam, menzam in drugim objektom javne prehrane ter živila, ki bodo nadalje predelana in pripravljena.

Ta pravilnik določa tudi zahteve za izvajanje notranjega nadzora nad temperaturami v prevoznih sredstvih, skladiščih in prostorih za shranjevanje hitro zamrznjenih živil.

2. člen

Hitro zamrznjena živila (v nadaljnjem besedilu: zamrznjena živila) so živila:

- ki so bila zamrznjena s postopkom hitrega zamrzovanja, s katerim je območje največje kristalizacije prekoračeno čim hitreje in je bila v celotnem izdelku dosežena in vzdrževana temperatura -18 °C ali nižja temperatura,
- ki se dajejo v promet z oznako "zamrznjena živila".

Med zamrznjena živila po tem pravilniku se ne štejeta sladoled in led za uživanje.

3. člen

Surovine, ki se uporabljajo v proizvodnji zamrznjenih živil, morajo biti pristne in čimbolj sveže ter morajo ustrezati predpisom, ki urejajo zdravstveno ustreznost in kakovost živil.

Priprava in hitro zamrzovanje živil se mora opraviti čim hitreje in z uporabo ustrezne opreme, ki zagotavlja najmanjše možne kemične, biokemične in mikrobiološke spremembe v živilu.

4. člen

Za hitro zamrzovanje živil se lahko v neposrednem stiku z živilo uporabijo:

- zrak,
- dušik,
- ogljikov dioksid.

Snovi iz prejšnjega odstavka morajo izpolnjevati predpisana merila čistosti.

5. člen

Temperatura zamrznjenih živil mora biti stabilna in v celotnem izdelku vzdrževana na -18 °C ali nižje, z možnimi kratkimi nihanji navzgor med prevozom, v živilskih obratih in v hladilnih omarah v prometu na drobno, vendar ne za več kot 3 °C , pri čemer je potrebno upoštevati načela dobrih praks shranjevanja in prometa.

6. člen

Oprema, ki se uporablja za hitro zamrzovanje, shranjevanje, prevoz in razdeljevanje zamrznjenih živil ter hladilne omare v prometu na drobno, morajo biti takšne, da se zagotovi temperatura zamrznjenih živil v skladu s tem pravilnikom.

Nosilci živilske dejavnosti morajo temperaturo, ki jo zagotavlja oprema iz prejšnjega odstavka, dokumentirati in dokumentacijo o meritvah predložiti ob uradnem nadzoru.

7. člen

Prevozna sredstva, skladišča in skladiščni prostori za zamrznjena živila morajo biti opremljeni z ustreznimi merilnimi napravami, ki v rednih in enakomernih časovnih obdobjih beležijo temperature zraka, ki so jim izpostavljena zamrznjena živila.

V prevoznih sredstvih, namenjenih lokalnemu prevozu zamrznjenih živil, ki obsega dostavo zamrznjenih živil v prometu na drobno in dostavo do obratov javne prehrane, mora biti na vidnem mestu v zamrzovalnem delu prevoznega sredstva nameščen kontrolni termometer.

~~Merilne naprave v prevoznih sredstvih morajo biti potrjene s strani organa, pristojnega za meroslovje države, v kateri je prevozno sredstvo registrirano.~~

~~Zabeležene meritve temperatur iz prvega odstavka tega člena morajo nosilci živilske dejavnosti datirati in jih, glede na lastnosti živila, shranjevati najmanj tri leta.~~

7.a člen

Ustreznost merilnih naprav v prevoznih sredstvih se dokazuje z izjavo o skladnosti s standardi SIST EN 12830, SIST EN 13485 in SIST EN 13486, ki jo izda dobavitelj merilnih naprav na podlagi določil standarda SIST EN 45014. Izjavo dobavitelja o skladnosti preveri laboratorij iz tretjega odstavka tega člena, ki na podlagi preverjanja izda potrdilo o skladnosti merilnih naprav z zahtevami tega pravilnika.

Merilne naprave v prevoznih sredstvih se morajo periodično preverjati. Periodično preverjanje, ki je določeno v standardu SIST EN 13486, lahko poleg laboratorijev iz četrtega odstavka tega člena izvaja tudi uporabnik, dobavitelj, oziroma od dobavitelja pooblaščen organizacija s certificiranim sistemom kakovosti. Dobavitelj oziroma od dobavitelja pooblaščen organizacija z vpeljanim sistemom kakovosti mora razpolagati z ustrežno preskusno opremo, za katero je bil izdan kalibracijski certifikat v laboratoriju iz četrtega odstavka tega člena.

Potrdilo o skladnosti iz prvega odstavka tega člena izda:

- laboratorij pravne osebe, ki ga je Urad Republike Slovenije za meroslovje z odločbo priznal kot nosilca nacionalnega etalona za termodinamično temperaturo,
- laboratorij pravne osebe, ki jo imenuje minister, pristojen za meroslovje, za izvajanje overitev meril na področju termodinamične temperature.

Kalibracijski certifikat iz drugega odstavka tega člena izda:

- laboratorij pravne osebe, ki ga je Urad Republike Slovenije za meroslovje z odločbo priznal kot nosilca nacionalnega etalona za termodinamično temperaturo,
- laboratorij, ki ima veljavno akreditacijo Slovenske akreditacije na področju termodinamične temperature ali
- drug laboratorij, katerega usposobljenost priznava Slovenska akreditacija na podlagi večstranskih in dvostranskih sporazumov o medsebojnem priznavanju kalibracijskih certifikatov, sklenjenih v okviru Evropskega sodelovanja na področju akreditacije.

Zabeležene meritve temperatur iz prejšnjega člena morajo nosilci živilske dejavnosti datirati in jih, glede na lastnosti živila, shranjevati najmanj tri leta.

Za delovanje merilnih naprav v skladu s tem pravilnikom je odgovoren nosilec živilske dejavnosti.

8. člen

V prometu na drobno mora biti v hladilnih omarah nameščen vsaj en dobro viden termometer za merjenje temperature zamrznjenih živil. Pri odprtih hladilnih omarah mora termometer kazati temperaturo izhodnega zraka na višini črte, ki jasno označuje maksimalno višino polnjenja.

V skladiščnih prostorih s prostornino manj kot 10 kubičnih metrov, v katerih se skladiščijo zaloge zamrznjenih živil v prometu na drobno, se temperatura zraka lahko meri z dobro vidnim termometrom.

9. člen

Zamrznjena živila, namenjena končnemu potrošniku, morajo biti predpakirana tako, da so zavarovana pred izsušitvijo, mikroorganizmi in drugim onesnaženjem.

10. člen

Poleg pogojev iz predpisa, ki ureja splošno označevanje predpakiranih živil in oznake iz druge alinee prvega odstavka 2. člena tega pravilnika, mora označba zamrznjenega živila vsebovati še naslednje podatke:

- minimalni rok trajanja,
- temperaturo shranjevanja ali vrsto opreme, v kateri se lahko zamrznjeno živilo hrani pri uporabi,
- rok uporabe pri uporabi pod pogoji iz prejšnje alinee,
- serijo (lot),
- besedilo "po odtajanju ne zamrzujte ponovno".

11. člen

Označba zamrznjenih živil iz druge alinee prvega odstavka 2. člena tega pravilnika, ki niso namenjena končnemu potrošniku, restavracijam, bolnišnicam, menzam ali drugim objektom javne prehrane, mora vsebovati naslednje podatke:

- a) ime, pod katerim se zamrznjeno živilo prodaja in oznako "zamrznjeno živilo" ali oznako iz priloge, ki je sestavni del tega pravilnika, če gre za uvožena živila,
- b) neto količino, izraženo v enotah za maso,
- c) serijo (lot),
- d) ime in naslov oziroma firmo in sedež proizvajalca ali tistega, ki živilo pakira, v primeru uvoza pa ime in naslov oziroma firmo in sedež uvoznika oziroma prodajalca v Republiki Sloveniji in ime in naslov proizvajalca ali državo proizvajalca.

Podatki iz prejšnjega odstavka morajo biti navedeni na embalaži ali pritrjeni na embalažo.

12. člen

Način vzorčenja in metodo merjenja temperatur zamrznjenih živil, ki se uporabljata pri izvajanju uradnega nadzora temperatur v prevoznih sredstvih, skladiščih in prostorih za shranjevanje zamrznjenih živil ureja poseben predpis.

13. člen

Pravne in fizične osebe, ki opravljajo proizvodnjo in promet z živili, morajo prilagoditi opremo v skladu s tem pravilnikom do ~~31.12.2002~~ [30.06.2003](#).

Zamrznjena živila, ki niso označena v skladu s tem pravilnikom, so lahko v prometu do [30. junija 2003 oziroma do](#) poteka roka njihove uporabe.

14. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0220-17/2002-1

Ljubljana, dne 8. julija 2002.

prof. dr. Dušan Keber, dr. med. l. r.

Priloga

Imena, pod katerimi se dajejo v promet zamrznjena živila v tujih jezikih so:

v angleščini: **'quick-frozen'**,

v danščini: **'dybfrossen'**,

v francoščini: **'surgelé'**,

v grščini: **'baqeiaz katayuxhz'** ali **'faceiaz katayuxhz'** ali **'uperkateyugmeua'**,

v italijanščini: **'surgelato'**,

v nemščini: **'tiefgefroren'** ali **'Tiefkühlkost'** ali **'tiefgekühlt'** ali **'gefrostet'**,

v nizozemščini: **'diepvries'**,

v portugalsščini: **'ultracongelado'**,

v španščini: **'ultracongelado'** ali **'congelado rapidamente'**.